

[Udenrigsministeren.]

bedømme det, ikke medfører nogen risiko for diskretionsbrud, får adgang til sikrede områder, hemmelige dokumenter o. s. v.

Som det vil ses af ombudsmandens beretning, har der tidligere hersket en vis uklarhed med hensyn til, hvor ansvaret for den personelle sikkerhed var placeret. Det har vist sig, at politiets efterretnings-tjeneste kun vil være at betragte som et bistandsorgan, der kan give oplysninger og råd, men at de enkelte styrelser, derunder udenrigsministeriet, selv må tage ansvaret for sikkerhedsgodkendelsen af deres medarbejdere. Hermed er kompetenceforholdet klart præciseret.

Også på et andet vigtigt punkt er der gennemført forandring. Der er sikret fuld koordination mellem personaleafdelingen og sikkerhedstjenesten. Når en sikkerhedsundersøgelse af en medarbejder iværksættes, får ministeriets sikkerhedskontor og politiets efterretningstjeneste udtrykkelig besked om, hvorvidt personaleafdelingen har oplysninger af betydning for undersøgelsen. Endelig er der sørget for, at medarbejdernes adgang til hemmelige dokumenter annulleres, når de flyttes til arbejde, hvor godkendelsen ikke er nødvendig.

Hele dette system, der bygger på en undersøgelse af hver enkelt medarbejder på den måde, det her er fremstillet, med henblik på at undersøge, om den pågældende medarbejder er sikker og kan gives adgang til de hemmelige dokumenter, hele dette system, som bærer betegnelsen cosmiceringssystemet, er et internationalt system, fælles for alle NATO-lande. Det er altså ikke noget, der specielt er opfundet eller navngivet her i landet. Tilpasningen af det til danske forhold og anvendelsen af det her i landet ville være forholdsvis mindre vanskelig, hvis det kun skulle anvendes over for et lille antal personer. De fælles NATO-regler, som vi jo må følge, gør det imidlertid nødvendigt, at et forholdsvis stort antal personer skal underkastes den undersøgelsesproces, der kaldes cosmicering. Alene i udenrigstjenesten har over 300 medarbejdere måttet cosmiceres i tidens løb, og der er til enhver tid ca. 150 cosmicerede medarbejdere. Hertil kommer et endnu større antal, der

er godkendt til indsigt i dokumenter, der ikke kan betegnes som yderst hemmelige, men blot som hemmelige eller fortrolige. Sikkerhedsgodkendelserne er heller ikke begrænset til overordnede tjenestemænd; de omfatter også de kontordamer, der skriver papirerne eller tager sig af deres arkivering og opbevaring, og de bude og vagtmestre, der beforder dem. Systemet omfatter alle medarbejdergrupper, og både den personelle og den fysiske sikkerhed griber ind i og påvirker meget store dele af det daglige arbejde i ministeriet og på posterne i udlandet.

Det er klart, at indførelsen af et så omfattende sikkerhedssystem er såvel besværlig som bekostelig. Det kræver anskaffelse af specielt sikrede pengeskabe, det kræver alarmsystemer og anden særlig sikring af bygninger og lokaler både hjemme og ude. Også forsendelsesudgifterne stiger, alt som der stilles større krav til kurértjenesten. Hertil kommer, at de omfattende og indviklede regler ikke kan undgå at nedsætte ekspeditionstempoet og hæmme personellets bevægelighed.

Også menneskelige problemer skabes af det personelle sikkerhedssystem. Det kræver i virkeligheden af enhver chef, at han principielt skal være på vagt over for enhver medarbejder. Det kræver af ham, at han, som det fremgår af de udsendte vejledninger, skal sørge for at have kendskab til sine medarbejdere og „notere og indberette om enhver hændelse, forbindelse eller adfærd, som kan formodes at være af sikkerhedsmæssig betydning.“

Jeg fremhæver ikke alt dette for at undskylde mangler, thi der må ikke være mangler. Det må være et absolut krav til udenrigsministeriets tjenestemænd i vore dage og ganske særlig i et NATO-land, at de kan betros hemmelige oplysninger, og at de kan holde på hemmelige oplysninger.

Jeg vil gerne udtale her, at erfaringerne fra Blechingbergsagen vil medvirke til en stramning af det personelle sikkerhedssystem, derunder af kriterierne for bedømmelsen af sikkerhedsrisici. Selve sikkerhedsapparatet er ajourført, og jeg kan forsikre det høje ting, at apparatet vil blive brugt på en sådan måde, at ingen vil kunne slippe igennem sikkerhedskontrollen, som